ԱՐՄԵՆԻԱ

ԼՐԱԳԻՐ ԱԶԳԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱՅԼՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պարսկաստանի համար տարեկան 5 ֆր. և կամ 2 րբլ. 50 կ. թղթդրմ.

Ուրիշ ամեն տեղի համար ալ այս լրագրի մուտքը արգիլուած չէ, տարեկան բաժնորդագինն է 20 ֆր., վեցամսեայն 10 ֆրանգ և եռամսեայն 5 ֆրանգ։

Բաժնեգինները կանխիկ կը վճարուին և Տնօրէնութիւնն ինք կը վճարէ լրագրը պրկելու փոստի ծախքը։

Նամակ և ծրար պէտք է պրկել հետեւեալ հասցէով· M. PORTOUKALIAN, rédacteur du journal *Arménia*. MARSEILLE (France)

Զ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 21

1890 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 25

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 13 (Հ. Տ.)

ՇԱԲԱԹ

ԿԸ հրատարակուի Դ. և Շբթ. օրեր

ՊԱՏՄԱԿԱՆՆԵՐ

Խմբագրութիւնը, եթէ հարկ համարի, համառօտելով և կամ մասամբ միայն կը հրատարակէ իրեն ղրկուած գրութիւններն։

Պարտաւոր չէ վերադարձնել չհրատարակուած ձեռագիրներն։

Ծանուցումներ կընդունուին հայերէն և ֆրանսերէն լեզուով։

Ծանուցման 1 միջակ գիրը 1 սանդիմ կարժէ· 1 գլխագիրը 2 սանդիմ։

Les annonces, en français et en arménien, sont reçues aux bureaux de la Rédaction (Allées de Meilhan, 44.)

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ցեղափոխութեան վտանգը. — Աւելի է կատղում.—Հայենական խնդիրն եւ պուլկարական մամուլը. —Արմենիայի մէջ ապստամբութեան գրոյց մը. — Վանէն լուրեր.—Պատուանշանների անձրեւ վանի մէջ.—Երզրումի բանտարկուած Հայերն. —Մուսա պէյ. —Ջինուորական շարժում կիլիկիայի մէջ· — Պր· Պրայս յԱմերիկա· —Յոյների Պատրիարքարանը եւ Բ. Դուռը. —Տեղական.—Վերջին լուր.—Առեւտրական խնդիր· —Ծանուցումներ. — Բանասիրական (Թիֆլիզեն էջմիածին)։

ՑԵՂԱՓՈԽՈՒԹԵԱՆ ՎՏԱՆԳԸ

Ժողովրդական չարժումը, յեղափոխութիւնը կրնայ ունենալ նաեւ իր վտանգները, եթէ խոհեմութեամբ, այսինքն նախապատրաստութեամբ և չրջահայեացութեամբ չկատարուի։

Բայց երբեմն ալ նոյն իսկ մենք, իրեւ վարանոտ և չփոթած մարդիկ, անեղի վտանգներ կերեւակայենք և այդ երեւակայութեան ազդեցութեամբ տակ վախնալով կը թուլնանք, կը յուսահատինք և նոյն իսկ մենք տեղի կուտանք որ իսկական վտանգը յաջողի երեւակայական վտանգին։

Կարծիք մը՝ որ թէեւ հինցած, մաշուած և տկարացած է, վերջերս նորոգուած և դօրանալ սկսած կը թուի մեր մէջ։ Այդ կարծիք որ վտանգի մը դէմն առնելու համար կը ներկայացուի, եթէ տիրապետէ մեր ժողովրդի մէջ, նոյն իսկ ինքը պիտի յառաջ բերէ այն վտանգ որմէ կը վախնանք։ Եթէ Հայաստանի մէջ մի յեղափոխութիւն ծագի, կասեն, Ռուսը անմիջապէս իր զօրքերով կանցնի սահմանը, խաղաղութիւն հաստատելու պատրուակով և կը գրաւէ Հայաստանը։ Թէ Ռուսիա իր աչք տնկած է Մեծ Հայաստանին և ռազմագիտական տեսակէտներով կուզէ իր ձեռք անցնել Եփրատի հովիտը, տարածուելով և երկարաձգուելով նաեւ դէպի Պոնտոս, այդ ոչ ոքի համար մի գաղտնիք է այժմ. բայց Ռուսիոյ այդ յատակագիծ նոր չէ, դարերէ ի վեր գծուած է Մեծն Պետրոսի նախաձեռնութեամբ և անկէ ի վեր մինչեւ այժմ կը գործադրուի միեւնոյն ուղղութեամբ, հետզհետէ մաս առ մաս գործադրուելով, քայլ առ քայլ յառաջդիմելով։

Հայաստանէն բաւական ընդարձակ մի մաս անցած է մինչեւ այժմ Ռուսիոյ ձեռք· բայց միթէ Հայերը յեղափոխութիւն հանած էին և Ռուսը այդ պատրուակ բռնելով գրաւած է այդ հողերը։ Ընդհակառակ, Ռուսը տիրապետած է այդ տեղերի որովհետեւ իրենք Հայերը յեղափոխութիւն հանած չէին իրենց երկրի տէր դառնալու համար։ Իսկ տիտեղեր ուր ժողովուրդներն իրենք ապստամբած էին Թիւրքին դէմ իրենց անկախութիւն ձեռք բերելու համար, Ռուսը չէ կրցած տիրապետել։

1827ին Ռուսը իր նաւերով գնաց Նավարինի առջեւ կռուեցաւ Թիւրքերին դէմ և Անգլիոյ և Ֆրանսայի դաշնակցութեամբ յարդուփչուր դարձուց Թիւրքական նաւատորմիղը· բայց Թիւրքերին և Յոյներին մէջ խաղաղութիւնը հաստատելու համար իրաւ այդ պատերազմ և յաղթութիւն պատճառ մը չկրցան լինել որ Ռուսը Մոռայիս տէր դառնար որով հետեւ Յոյները իրենք արդէն ապրուտամբած ղէն ի ձեռին կը կռուէին Թիւրքերին դէմ իրենց անկախութեան համար։

Բայց գրեթէ միեւնոյն միջոցները (1828) Ռուսը Թիւրքի ձեռքէն պատերազմով խլեց Ասիոյ կողմէն Սեւ ծովի Բօթի քաղաքը և Կուրի հովտին վերին մասը որովհետեւ այդ տեղերը Թիւրքին ձեռքէն իր անկախութիւն

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ԹԻՖԼԻԶԷՆ ԷՋՄԻԱԾԻՆ

(Շար. 20րդ բաւեն)

Թիֆլիզի մէջ հետաքրքրուելոյ տեսնել նաեւ Ներսիսեան հոգեւոր դպրոցը։ Այդ բարձր անուն ունեցող հիմնարկութիւնը երջանկայիշատակ Ներսէս Ե կաթողիկոսէն հաստատուած է և ցայսօր կը չարունակէ ունենալով 60,000 րուբլիի (մօտ 180,000 ֆր.) պատկառելի հասոյթ մը։ Ուսուցչական խումբը որ 30ի մօտ անձերէ կը բաղկանայ, ունի իր մէջ բաւական յարգելի անդամներ։ Սակայն դպրոցական չէնքը չատ հաւեստ երեւոյթ մ'ունի. աւելի քարվանսարայի մը կը նմանի քան վարժարանական հաստատութեան մը. ունի ծառազարդ գաւիթ մը բայց մարմնամարզարան կը պակսի. ինձ զարմանալի թուեցաւ որ մանկավարժներով ու եւրոպական զարգացում ունեցող անձերով լեցուն մի քաղաքի բարձրագոյն վարժարանը անտես արած էր աշակերտների ֆիզիքական կրթութիւնը. երեւի թէ վարժարանի Հոգաբարձութիւնը կը վախէ զօրաւոր կազմ ունեցող ընթացասարաներ ունենալէ և իր համոզումն այն է թէ աշակերտ մը վախտ, տկարակազմ լինելու է, եկեղեցական կոչումին փափագ ունենալու համար (այս վարժարանի տանները քահանայութեան և ուսուցչութեան համար կը պատրաստուին)։

Սակայն այս վարժարանի Հոգաբարձութիւնը բաւական եռանդուռ է պատիժներ տնօրինելու ուսուցիչներին, նոցա այս ու այն կերպ գաղափարներին համար։ Այսպէս վարժարանէն արտաքսուած էին այն վարժապետներ որոնք Մշակի խմբագրապետ Պր. Գ. Արծրունու Յորելեանին մասնակցելու յանցանքն գործեր էին։ Բնական է որ այս տեսակ անճնական գծուծ հայեացներով առաջնորդուղ Հոգաբարձութիւն մը չատ ժամանակ չունենար վարժարանի կարեւոր խնդիրներով զբաղելու, չէնքին գրաղարանը աւելի կանոնաւոր վիճակի մէջ դնելու, բնագիտական և բնալուծական գործիքները աւելի չատցնելու և առողջապահական ու մարմնամարզական կրթութիւններով զօրացունել աղուի աշակերտների միտքն ու մարմինը։

Ռուսահայերի կրթական խնդիրը ցարդ գոհացուցիչ լուծում չէ գտած ծանօթ կարգադրութիւններէն ի վեր. Գայիանեան ու Մարթիսեան գեղեցիկ հաստատութիւններն այժմ խեղճ նախակրթարանների վերածուած են, իրենց անցեալին մէջ բաւական թուով կրթեալ անդամներ տալէ ետք Ռուսահայերի իգական սեռին։ Իսկ գաւառներին մէջ ալ վարժարաններն մեծ ուշադրութեան առարկայ եղած չեն Հոգեւոր կառավարութեան կողմէն։ Այդ հաստատութիւններուն Հոգաբարձուներն որոնք էջմիածնի կառավարութենէն կը հաստատուին, այժմ միայն ձգտում ունին ուսուցիչներուն թոշակը նուազեցունելու և առանց այն էլ խնայող ուսուցիչները աւելի անտեսագէտ չինելու։ Այստեղ եկեղեցական կամ դպրոցական խնդիրներուն մէջ գործուած զեղծումներին դէմ, ժողովուրդը լուռ դժգոհութիւնով միայն կը բաւականանայ. չունի այն աշխուժութիւն և գործունէութիւն որ Թիւրքահայերը ցոյց կուտան առհասարակ, այս տեսակ խընդիրներուն մէջ խիստ բողոքներ անելով կամ աւելի գործօն կերպով միջամտելով։

Թիֆլիզ է նաեւ կեդրոն Ռուսահայերի մասնաւորական ուժերին և կամ իրենց բառով ինտելիգենտ դասին։ Թիֆլիզի հայ լրագրութիւնը աւելի զարգացած վիճակի մէջ է քան Կ. Պոլսինը և անկէ կը տարբերի նաեւ իր ուղղութիւնով։ Կ. Պոլսի թերթերը զբաղած են գլխաւորապէս Կ. Պոլսի տեղական հարցերով և կամ եւրոպական թարգմանութիւններով· իսկ այստեղ Թիֆլիզի ինտելիգենտ դասը զերմանական կեդրոնախոյս դաստիարակութեան ազդեցութեան չնորհիւ աչխատած է նաեւ գաւառներն ալ ուսումնասիրել։ Այս մասին չէ կարելի չխիչել մասնաւորապէս Մշակ լրագրի գործունէութիւնը որ խնամալից եղաւ Ռուսահայերի ներկայ զարգացման խթանը և ուղղութիւնը. այդ լրագիրն է եղած միանգամայն ներկայացուցիչ ազատական գաղափարներն Ռուսահայերին մէջ։

Ռուսահայերին մէջ համալսարանական կրթութիւն ունեցողները բաւական մեծ թիւ մը կը կազմեն և օր ըստ օրէ կաւելնան. եթէ Թիւրքահայերին մէջ աւելի փափագ կայ բարձրագոյն ուսման այն ճիւղերին միայն հետեւիլ որոնք ապահով հաց կրնան տալ, ինչպէս են բժշկութիւն, փաստաբանութիւն և այլն, այստեղ Ռուսահայերը ունին մասնագէտներ նաեւ ուրիշ չատ ճիւղերի մէջ, օրինակ մանկավարժութիւն, ընկերական գիտութիւններ, աստուածաբանութիւն և այլն։ Սակայն ի նպաստ Թիւրքահայերի կարելի է ասել որ այնտեղ ուսեալ դասը առանձին կարգ մը չկազմեր և աւելի դիւրամատչելի է հասարակ ժողովրդին, անոր մէջ կապրի և օրավհետեւ իր ուսման աստիճանն ալ միջակ է, չատ խորութիւն չը ձգտիր իր և ժողովրդի միացած մասին մէջ, հետեւապէս աւելի դիւրութեամբ կրնան խառնուիլ ու խմորել. մինչդեռ այստեղ ոգէտ մեծամասնութեան և բարձր զարգացում ունեցող փոքրամասնութեան մէջ միջին դաս մը չգտնուիր, ուրեմն աւելի դժուարութիւն կայ երկու տարրերը իրար մօտեցունելու, ուսումն մասը նոր գաղափարներով խմորելու և թմրութիւնը ցնցելու։ Իրողութիւնն այս է որ մի համալսարանական անձ երբ Թիֆլիզէն ելնելով գաւառները դիմէ, ինքզինք այնտեղ խեղդող մթնոլորտի մէջ կը գտնէ և փոխանակ ինք բարձրացունելու տեղացիներն հասկացողութիւնը, ժողովուրդը զայն իր մէջ կը ձուլէ և կը թմրեցունէ։ Այս ցաւալի իրողութիւն տեղի չէր ունենար եթէ Ռուսահայերը երկրորդական հաստատուն կրթութեան աւելի ուշադրութիւն տային և միջակ զարգացում ունեցող դասակարգ մ'ալ առաջ բերէին գաւառներին մէջ։

Բնաւորութեան կողմէն, Ռուսահայը աւելի դիւրագրգիռ և յաւակնոտ է քան թէ Թիւրքահայը. նոյնպէս կարելի է ասել որ Ռուսահայը անկեղծ և միամիտ է, իսկ Թիւրքահայը աւելի թեքուող և չրջահայեաց· բնաւորութեան տարբերութիւններ որոնք առաջ եկած են չրջապատող տարբեր հանգամանքներէ։

(Շարունակելի)

Ս.

ՄՈՒՆՑԻՆ Ի ՎԻՎՈՆ

Մեր ընթերցողները դիտեցին թե ինչպես Ֆրանսիայի կառավարությունը դիմեց ամեն տեսակ միջոցների՝ Մունցինին ազատ արձակելու համար։ Ֆրանսիայի ամբողջ մամուլը, ինչպես նաև Ֆրանսիայի ներկայացուցիչները միջազգային կոնֆերանսներում, ամեն կերպ ջանում էին ցույց տալ, որ Մունցինին անմեղ է, որ նա ոչ մի հանցանք չի գործել, որ նա ազատ արձակելու միակ պատճառը այն է, որ նա Ֆրանսիայի քաղաքացի է։ Ֆրանսիայի կառավարությունը ամեն կերպ ջանում էր ցույց տալ, որ Մունցինին ազատ արձակելու համար ինքը ոչ մի միջոցի առաջ չի կանգնում։ Ֆրանսիայի կառավարությունը ամեն կերպ ջանում էր ցույց տալ, որ Մունցինին ազատ արձակելու համար ինքը ոչ մի միջոցի առաջ չի կանգնում։

1862ին Մունցինը ուղարկվում է Ֆրանսիայի հյուպատոս Թունիսում։ Այդ ժամանակ Թունիսում Ֆրանսիայի հյուպատոսը (Մոնթեցիո) իր ձեռքին էր վերցրել ամբողջ առևտուրը։ Մունցինին հաջողվում է Ֆրանսիայի հյուպատոսի հետ մտերմանալ և նրա միջոցով ստանալ մեծ առևտրական գործեր։ Մունցինին հաջողվում է Ֆրանսիայի հյուպատոսի հետ մտերմանալ և նրա միջոցով ստանալ մեծ առևտրական գործեր։ Մունցինին հաջողվում է Ֆրանսիայի հյուպատոսի հետ մտերմանալ և նրա միջոցով ստանալ մեծ առևտրական գործեր։

ՊԱՏԱՍԽԱՆ ՈՉ ՈՒՂՂԱԿԱՆ

Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների նախագահ Ռուզվելտը հրապարակել է պատասխանը Ճապոնիայի կայսր Հիրոհիտոյին, որ վերջինս ուղարկել էր նրան խնդրելով, որ նա միջնորդի Ճապոնիայի և Ամերիկայի միջև հաշտություն հաստատելու համար։ Ռուզվելտը պատասխանում է, որ ինքը չի կարող միջնորդել, որովհետև Ճապոնիան հարձակվել է Ամերիկայի վրա առանց պատերազմ հայտարարելու։

ՀՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ՀԱՐՑԸ

Ֆրանսիայի արտաքին գործերի նախարար Լավալը հրապարակել է Հունաստանի հարցի մասին իր տեսակետը։ Նա ասում է, որ Հունաստանը պետք է ընդունի Իտալիայի պահանջները։ Հակառակ դեպքում Իտալիան կարող է ստիպված լինել գործ ունենալ Գերմանիայի հետ։

ՀՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ՀԱՐՑԸ

Ֆրանսիայի արտաքին գործերի նախարար Լավալը հրապարակել է Հունաստանի հարցի մասին իր տեսակետը։ Նա ասում է, որ Հունաստանը պետք է ընդունի Իտալիայի պահանջները։ Հակառակ դեպքում Իտալիան կարող է ստիպված լինել գործ ունենալ Գերմանիայի հետ։

ՀՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ՀԱՐՑԸ

Ֆրանսիայի արտաքին գործերի նախարար Լավալը հրապարակել է Հունաստանի հարցի մասին իր տեսակետը։ Նա ասում է, որ Հունաստանը պետք է ընդունի Իտալիայի պահանջները։ Հակառակ դեպքում Իտալիան կարող է ստիպված լինել գործ ունենալ Գերմանիայի հետ։

ՀՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ՀԱՐՑԸ

Ֆրանսիայի արտաքին գործերի նախարար Լավալը հրապարակել է Հունաստանի հարցի մասին իր տեսակետը։ Նա ասում է, որ Հունաստանը պետք է ընդունի Իտալիայի պահանջները։ Հակառակ դեպքում Իտալիան կարող է ստիպված լինել գործ ունենալ Գերմանիայի հետ։

ՀՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ՀԱՐՑԸ

Ֆրանսիայի արտաքին գործերի նախարար Լավալը հրապարակել է Հունաստանի հարցի մասին իր տեսակետը։ Նա ասում է, որ Հունաստանը պետք է ընդունի Իտալիայի պահանջները։ Հակառակ դեպքում Իտալիան կարող է ստիպված լինել գործ ունենալ Գերմանիայի հետ։

ՀԱՅԿ
ՀԱՅԵՐԵՆԱՍԻՐԱԿԱՆ
ՄԻՈՒԹԻՒՆ

ՆՊԱՏԱԿ ԵՒ ՄԻՋՈՑՆԵՐ

(Շարունակութիւն)

«Հայոց Հայրենասիրական Միութեան» նպատակն է աշխատիլ վարչական բարենորոգութիւներ մտցնելու Թիւրքահայաստանի մէջ, Հայ ժողովրդի տեղական պէտքերին համեմատ։ Հայ ժողովրդի ցանկութիւնն է իրաւունք ստանալ ազատօրէն ինքզինք կառավարելու որով միայն պիտի կրնան վերջնալ այն հարստահարութիւնները որոնք այսօր Հայաստանի թշուառութեան և աւերակդառնալուն պատճառ կը լինին։

«Հայոց Հայրենասիրական Միութիւն»ը իւր նպատակ իրագործելու համար իւր կարողութեան չափով կը գործադրէ ամեն յարմար եղած միջոցներն, ժամանակի պահանջներին համեմատ կաշխատի նեռքին ոյժ գոյացնել Ազգին մէջ իւր ազատութեան համար, հրատարակութիւններ կանէ, դիմումներ կանէ որոց որ պէտք է և նիւթապէս ու բարոյապէս կը քաջալերէ անոնց որոնք անձնուիրութեամբ կաշխատին հայրենիքի ազատութեան գործին։

Միութիւնը կունենայ իրեն բերան եղող լրագիրը որ, բացի զանազան լուրեր տալէ իրրեւ լրագիր, կը հաղորդէ ընդհանրութեան ինչ որ Միութիւնը ուզէ հաղորդել, տեղեկութիւններ կուտայ Հայաստանի և տարբեռակ Հայերի դրութեան վրայ և կը ծառայէ հայրենասիրական եռանդը արծարծելու Հայերին մէջ։*

Ծանօթ. «Հայոց Հայրենասիրական Միութեան» անդամակիցի կամ թղթակիցի ուզողներն պէտք է դիմեն հետեւեալ հասցէին.

M. Portoukalian

(FANCE) Marseille

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆԵՐ

Հետեւեալ գիրքերն կարելի է ստանալ Ամերիկայի խմբագրատունէն իրենց առջեւ նշանակուած գիներով և փոստի ծախքը խմբագրատունէն վճարուելով։

Արժէքը կանխիկ վճարուած՝ գիրք չղկուիր։

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ Մ. ՓՈՐԹՈՒԳԱԼԵԱՆ

Ա. ՀԱՅ ԴԻՒՑԱԶՆՈՒՀԻ ՄԸ (սպառած)։
Բ. ՀԱՅ ԳԻՒՂԱՑԻ »
Գ. ՍԱՂՄՈՍ ԻՍՐԱՅԵԼԻ »
Դ. ԱԶԱՏՈՒԹԻՒՆ ՊՈՒԼՂԱՐԻՈՅ ԵՒ ԿԵՆՍԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ՊՈՒԼՂԱՐ ԱՊՍՏԱՄԲԱՊԵՏԱՅ (Պուլղար ազգին իր ազատութիւն ձեռք բերելու համար մեկ դարէ ի վեր արած չանքերի խիստ հետաքրքրաշարժ նկարագրութիւն է։) (1 ֆր. 10 սնթմ.) 1 ֆր. 50 սնթմ.

Ե. ՀԱՑԱՍՏԱՆԻ ԹՇՈՒԱՌՆԵՐԸ.—(Հայաստանցիներուն պանդխտութեան տխուր հետեւանքներուն մեկ փոքրիկ պատկերը կը ներկայացունէ վիպական կերպով։) Գինն (90 սնթմ.) 1 ֆրանգ 20 սնթմ.

Զ. ԳԱՄԱՌ ՓԱԹԻՊԱ — ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ յետ այբուբենաց աւարտելոյն. (Մեծանուն Հայ բանաստեղծին վերջերս գրած ազատաշունչ ընտիր ոտանաւորներէն 3ը՝ առանձին տեսարակով հրատարակուած են)։ 50 հատը 2 ֆր. և 50 սանթմ., հատը (5 սնթմ.) 10 սանթմ.։

Է. ԼԻՆԶԻ ՕՐԻՆԱԿԸ ՏԱՃԿԱՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ. (—Այս տեսարակի մէջ յոյց կը տրուի թէ բռնաւորների և աղգամատնիչ Հայերի դատաստանը ի՞նչպէս պէտք է տեսնուի այնպիսի երկիրներու մէջ ուր օրինաւոր և արդարադատ կառավարութիւն չկայ։)

Մէկ օրինակի գինն է (15 սանթմ.) 20 սանթմ. 20 օրինակը 3 ֆրանգ և 50 սանթմ.։

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ Մ. ՓՈՐԹՈՒԳԱԼԵԱՆ

Ը
ԹԻՒՐՔԻԱՒ ՀԱՅԵՐՆ
ԵՒ
ԻՐԵՆՑ ԴՐԱՑԻՆԵՐ

ԳՐԵՑ Ֆ. Ա.

Թիւրքիոյ Հայերին և իրենց դրացի Թիւրքերու, Քիւրդերու, Չերքէզներու, Աւօրիներու, Եզիտիներու, Գըզըլպաշներու և այլ ազգերու վրայ վիճակագրական և ցեղաբանական ամփոփ և հետաքրքրական տեղեկութիւններ տրուած են այս տետրակի մէջ։ Թիւրքահայաստանի մէջ բնակող այլ և այլ ազգէ բնակիչներու թուին մեկ բազդատական ցուցակը կցուած է տետրակին վերջը։ Գինն է 50 սանթիմ, փոստի ծախքը Ամերիկայի խմբագրատունէն վճարուելով։ (Պարսկաստանի Հայերին համար 35 սանթիմ)։

Մ. Փորթուգալեանի հրատարակած գիրքերին վրայ մանաւոր զեղչ կը լինի Պարսկաստանի Հայերին համար որոնց կը զրկուի փակագծի մէջ նշանակուած գիներով։

—Բաֆֆի. — ՍԱՄՈՒԷԼ (Բաֆֆիի հրատարակած ազգային վէպերի վերջինն է այդ որի նիւթը առնուած է Դարի Հայերի կեանքէն և որ, բայց իւր նեղչնչած ազատասիրական դգացումներէ, հետաքրքրաշարժ տեղեկութիւններ կուտայ այն ժամանակի Հայերի բարքերին, սովորութիւններին և այլնի վրայ։) 10 ֆր.

—Հայաստանի աշխարհագոյց քարտէզը ըստ նախնի աշխարհագրոց, փորագրուած վ. Վենետիկ, 92 հարիւրորդամեթր լայն և 70 հարիւրորդամեթր երկայն հաստ թղթի վրայ, 4 ֆր.

Սիսուանի (Հին և Նոր Կիլիկիա) աշխարհացոյց քարտէզը, փորագրուած վ. Վենետիկ 1885ին, 77 հարիւրորդամեթր լայն և 51 հարիւրորդամեթր երկայն թղթի վրայ։ 2 ֆր.

—Գամառ-Քաթիպա։ —ԱԶԱՏ ԵՐԳԵՐ (Գամառ-Քաթիպայի «Բանաստեղծութիւն»ներէն Ազատ երգերի մասը առանձին տետրակով տպագրուած)։ 20 սանթիմ։

—Խրիմեան Հայրիկ։—ՎԱՆԴՈՑԻ (Անձն. Խրիմեան Սրբազանի գրած սրբատաշարժ, խրատական և ազատաշունչ տետրակը 1876ի Վանի հրդեհին ներկատմամբ)։ 70 սանթիմ։

Բ. Ճ. Վարդուկեանց. ԴԱՐՁԱՐՁԻԿ Դրուագ Ա. (Հեղինակին յատուկ ոճն եղող ճարտար բռնահիւսութեամբ և դրաբար լեզուով գրուած ոտանաւորներ են Աստուծոյ արարչագործութեան հրաշալիքներն պատմող)։ Գինն է 75 սանթիմ։

Ս. Հախումեան. ՄԱՆԻԿ (Մի ժամանակակից վէպ է որ կը պատկերացունէ ազգասիրի և ազգասէր ազաներէ ամայ իրենց կոկորդն անցուցնելը ուսումնարանների և եկեղեցիների փողերն և բարերարութեան դիմակի տակ զղուելի չարագործութիւնները անելը)։ Գինն է 1 ֆրանք և 40 սանթիմ։

—Հ. Մ. Քաջունի—Աշխարհագրութիւն Հին եւ Նոր Հայաստանեայց — (Աշխարհարար լեզուով գրուած և 298 երեսներէ բաղկացած այս աշխարհագրութիւնն՝ համառօտ և ամփոփ կերպով տեղեկութիւններ կուտայ Նոր Հայաստանի և առաւելապէս Հին Հայաստանի վրայ որ շատ հարկաւոր է Հայոց անցեալ պատմութեան ծանօթանալ ուզողներին)։ 2 ֆր. 50 սնթ.

— ԳԷՈՐԳ ԱՒՈՎԵԱՆՑ։ — Համառօտութիւն Հայոց ազգի պատմութեան (Բ տիպ. Տփղիս։) 2 ֆր.

— Հ. ԹՐՃԻՄԱՆԵԱՆ. — Համառօտ պատմութիւն Հայոց (Ճրդ տիպ. վենետիկ)։ 2 ֆր. 50 սնթմ.

—Գամառ Քաթիպա.—ԲԱՆԱՍՏԵՂԾՈՒԹԻՒՆՆԵՐ. (Ազգային առաջնակարգ բանաստեղծ Ռ. Պատկանեանցի ազատաշունչ և հրահանգիչ բանաստեղծութիւնները կը պարունակէ. սկիզբն դրուած է հեղինակին պատկերը)։ 2 ֆրգ.

ԻՄ ՀԱՅՐԱՍՊԱՆ ԸՆԿԵՐԸ

Կ. ՊՕԼՍՈՑ ՀԱՅՈՑ ԿԵԱՆՔԷՆ ԱՒՆՈՒԱԾ ՄԻ ԻՐԱԿԱՆ ՎԷՊ)

ԳՐԵՑ ԱՊԱՂԱՐԻՊ

Այս հետաքրքրաշարժ գրուած կը ներկայացունէ ընտանեկան տխուր պատկերներէ մին ուր կը տեսնուի թէ անբարոյական մի հայը իւր ապականուած վարքուբարքով որչա՛փ չարիքներու պատճառ դարձած է և վերջ ի վերջոյ ինք ալ իւր արդու ձեռքով ապանուած և անհետացած է աշխարհէ։

Կը ծախուի Ամերիկայի խմբագրատունը, գինն 1 ֆրանգ, փոստի ծախքը խմբագրատունէն վճարուելով։

Հ. Ղ. Ալիշան — Պատկերազարդ Ազխարհագրութիւն Նոր Հայաստանի (Բազմահմուտ Հ. Ալիշանի աշխատասիրութեամբն հրատարակուած այս աշխարհապրութիւնն որ մեծադիր և երկկիզեան 105 երեսներէ բաղկացած է և գիւրահասկանալի պարզ գրաբար լեզուով գրուած, զարդարուած է 35ի չափ պատկերներով որոց մէջ կը գտնուին Վան քաղաքի, Վանի բերդի, Պայազիտի, Էջմիածնի, Անիի զանազան նշանաւոր աւերակներու և պատկերներն։ Գրքին վերջը կը գտնուի բուն Հայաստանի, այսինքն Մեծ Հայքի, բոլոր քաղաքներու, բերդերու, գիւղերու, լեռներու, դետերու ի ընդարձակ ցանկը ուր իւրաքանչիւրին առջեւ նշանակուած է թէ գրքին քանիերորդ տանը մէջ գրուած է անոր վրայ)։ Գինն 5 ֆր. և 50 սնթմ.։

—Հ. Ղ. Ալիշան— Նշմարք եւ նշխարք Հայաստանի Ա, Բ և Գ պրակները (Հայաստանի հետաքրքրական տեղերէն և քաղաքներէն 36ին լուսանկար պատկերները զետեղուած են նշմարքի 3 պրակներուն մէջ, անոնցմէ իւրաքանչիւրին վրայ պատմական և աշխարհագրական հմտալից տեղեկութիւններով աշխարհարար լեզուով գրուած վեր. Հ. Ղ. Ալիշանէն)։ 3 պրակներն միասին 26 ֆր. և 50 սնթմ.

—Հ. Ղ. Մ. Ալիշան — Հայկական աշխարհագիտութիւն (1881ին Վենետիկ գումարուած Աշխարհագրական Հազգային ժողովին մէջ Հայաստանի աշխարհագիտութեան նկատմամբ Հ. Ղ. Ալիշանի կարդացած ընդարձակ և հմտալից ճառին թարգմանութիւնն է հայերէն աշխարհարար լեզուով)։ 65 սանթիմ։

ՀԱՅ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏԿԵՐԸ

1878ին Պէռլին գնացած հայ պատուիրակութեան պատկերը՝ գեղեցիկ թղթի վրայ առնուած և պատուրակներուն անուններն հայերէն և ֆրանսերէն տառերով միանգամայն տպագրուած, կը ծախուի Ամերիկայի խմբագրատունը։ Գինն է 1 ֆրանգ, փոստի ծախքն խմբագրատունէն վճարուելով։

ՏԵԱՐՔ ՄՕՐՍ ԵՒ ԸՆԿ.

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐՔ

426 Մէյն, Փիլգինք փողոցի անկիւնը

ՈՒՍԹԸՐ (Worcester Mass. U. S. America)

Սոյն դրամատան դիմաց Հայերը՝ Կ. Պոլսոյ և Քարբերդի մէջ անգլիական և դաղղիական ոսկիով վճարելի փոխանակագիր կրնան ստանալ յոյժ չահաւոր պայմաններով։

Փորձեցէք և գոհ պիտի ըլլաք։

ՏՆՕՐԻՆ—ԽՄԲԱԳԻՐ
Մ. ՓՈՐԹՈՒԳԱԼԵԱՆ
Le Gérant : FÉLIX ENFFANTIN.

ՄԱՐՍԷՑԼ

Հայերէն տպարան Մ. Փորթուգալեանցի Marseille. — Imprimerie et Papeterie du Midi, Allées de Meilhan, 44.

* Հայոց Հայրենասիրական Միութիւն»ը կը նպաստէ Ամերիկա տրագրի հրատարակման։